

Antisemitisme

Antisemitisme heeft het Joodse volk begeleid waarschijnlijk vanaf het eerste begin van zijn geschiedenis. Het zojuist verschenen boek “The Holocaust, Israel and ‘the Jew’”, (Amsterdam University Press), geredigeerd door Remco Ensel en Evelien Gans, die het merendeel ook geschreven heeft, beperkt zich tot ‘Postwar Dutch Society’. Dit alles in 544 bladzijden zonder de bibliografie.

In dit academische boek – Evelien Gans begint net aan haar emeritaat – wordt er eerst gewerkt aan definities. Groot Brittannië heeft zich net weer een nieuwe definitie van antisemitisme aangemeten in samenwerking met de International Holocaust Remembrance Alliance; die omschrijvingen moeten aangepast worden aan het veranderende karakter van het verschijnsel, en daar gaat dit hele boek over. Wij Joden zijn goede barometers ten aanzien van uitingen van antisemitisme. En juist toen ik het boek kreeg, liep er ook een televisieprogramma van Hanneke Groenteman over antisemitisme in Nederland.

Het boek beslaat antisemitisme in alle aspecten van de moderne wereld. Wie in Nederland woont of jaren lang heeft gewoond, zal veel tegenkomen dat hem bekend is. Interessant vond ik dat naast de oudere vormen van antisemitisme van voor de oorlog, natuurlijk de godsdienstige, en die van de geldjood, ook die van sport toen al actief was. De hekelende rijmpjes van de voetbalenthousiasten in het Nederlands zijn trouw vertaald in het Engels. Nieuwere ontwikkelingen, de invloed van de Sjoa – die een nieuwe en onverwachte basis voor antisemitisme voedt – terwijl er juist zoveel minder Joden rondlopen, krijgt veel plaats. De benaming ‘Shoah fatigue’ vond ik zeer beeldend. En dan natuurlijk de staat Israël als centraal bepalend Joods punt; eerst nog geliefd onder de volkeren, maar toen de Joden te veel praatjes kregen en overwinnaars en bezetters van de Palestijnen werden, was het weer niet goed. Deze verstrengeling tussen anti-zionisme en antisemitisme komt in het boek ruim aan de orde.

Ten slotte de nieuwe influx van immigranten in Europa uit Mohammedaanse landen, die waarschijnlijk van huis uit al niet vrij tegenover het Jodendom staan. De Joden vormen daar een mooi afzetpunt – er is altijd iemand nog minder waard.

De ‘politieke’ moorden van Pim Fortuyn en Theo van Gogh worden niet vergeten en krijgen plaats, hoewel daar het antisemitisme niet primair speelde en eerder hun uitgesproken afkeer van Moslims deze beide heren de das om heeft gedaan.

Het boek leest vlot, en eigenlijk komt alles wat we ooit vertoond hebben gezien op dit gebied zo’n beetje aan de orde. Het is ook een erg lokaal-nederlands boek, dat voor de internationale-academische allure in het Engels moest uitkomen. Een vrolijk boek is het niet, want het gaat over een ongeneselijke ziekte.

Te verkrijgen in de erkende boekhandel.

Eldad Kisch; december 2016